

Bruxelles, 1.6.2016
COM(2016) 212 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 în perioada 2013-2015

{SWD(2016) 126 final}

1. INTRODUCERE

În conformitate cu articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 privind standardizarea europeană (denumit în continuare „regulamentul”)¹:

Până la 31 decembrie 2015 și, ulterior, la fiecare cinci ani, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului privind punerea în aplicare a prezentului regulament. Acest raport conține o analiză a rapoartelor anuale menționate la alineatele (1) și (2), o evaluare a relevanței activităților de standardizare care beneficiază de finanțare din partea Uniunii, din perspectiva cerințelor legislației și politicilor Uniunii, precum și o evaluare a unor noi măsuri potențiale pentru simplificarea finanțării standardizării europene și reducerea sarcinii administrative pentru organizațiile de standardizare europene.

Prezentul raport a fost întocmit pentru a îndeplini cerințele de la articolul 24.

2. PERFORMANȚA SISTEMULUI DE STANDARDIZARE EUROPEAN

Prezentul raport (și evaluarea care îl însoțește) evaluează performanța sistemului european de standardizare (SES), inclusiv Regulamentul privind standardizarea, de la intrarea sa în vigoare în 2013, în ceea ce privește eficacitatea, eficiența, coerența, relevanța și valoarea adăugată la nivelul UE, ca răspuns la clauza de revizuire prevăzută la articolul 24 alineatul (3) din regulament. Raportul include:

- analize ale punerii în aplicare a regulamentului, pe baza rapoartelor furnizate de organizațiile europene de standardizare și de organizațiile menționate în anexa III cu privire la anii 2013 și 2014;
- evaluarea relevanței activităților de standardizare care beneficiază de finanțare din partea Uniunii;
- evaluarea posibilităților de simplificare a finanțării standardizării europene și de reducere a sarcinii administrative.

Evaluarea este legată de Programul privind o reglementare adecvată și funcțională al Comisiei², datorită importanței standardizării ca modalitate de a armoniza piața unică și datorită impactului său asupra competitivității economiei UE. Această evaluare are o relevanță deosebită pentru reglementarea adecvată: aceasta se bazează pe studii sau rapoarte în legătură cu sistemul european de standardizare și procesele sale, în special în ceea ce privește implicarea în continuare a anumitor părți interesate precum IMM-urile, îmbunătățirea finanțării din partea Uniunii și abordarea aspectului sarcinilor administrative care le revin organizațiilor europene de standardizare (OES) și organismelor naționale de standardizare (ONS).

¹ Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană, de modificare a Directivelor 89/686/CEE și 93/15/CEE ale Consiliului și a Directivelor 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE și 2009/105/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziei nr. 87/95/CEE a Consiliului și a Deciziei nr. 1673/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului, JO L 316, 14.11.2012, p. 12-33.

² COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Programul privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT): Situația actuală și perspective, COM(2014) 368 final, 18.6.2014.

Având în vedere intrarea în vigoare recentă a regulamentului, nu se poate realiza o evaluare *ex post* completă a acestuia, întrucât încă nu a fost finalizat un ciclu complet al activității de standardizare solicitate de Comisie începând din 2013. Prezentul raport (și documentul SWD care îl însoțește) evaluează dacă sistemul european de standardizare se află pe calea cea bună spre realizarea obiectivelor preconizate de legiuitor la reformarea sistemului de standardizare și adoptarea regulamentului și formulează, când este cazul, recomandări (a se vedea anexele 1 și 2 la raport) cu privire la modalități de a îmbunătăți punerea în aplicare a regulamentului și a sistemului european de standardizare.

Acesta evaluează, în principal, procesele puse în aplicare de sistemul european de standardizare și de regulament și nu are ca scop evaluarea în mod cuprinzător a impactului mai larg al standardizării asupra pieței interne sau asupra competitivității întreprinderilor din UE (a se vedea, de asemenea, secțiunea 3.2 din prezentul raport).

2.1 Metodologie

Evaluarea s-a efectuat pe baza studiilor și a rapoartelor realizate începând din 2013³, cum ar fi rezultatele revizuirii independente a sistemului european de standardizare (SES), publicată în aprilie 2015 după un eveniment de validare în luna martie, raportul Comisiei către Consiliu și Parlament în baza articolului 25 din regulament⁴, adoptat în luna mai 2015, studiul efectuat în temeiul articolului 24 având drept scop evaluarea relevanței activităților și a finanțării acestora⁵ pe baza rapoartelor anuale, precum și raportul reuniunii „Masa rotundă a prietenilor standardizării” organizată la 1 iulie 2015, care a fost, de asemenea, un eveniment de validare a revizuirii independente. De asemenea, s-a luat în considerare experiența practică a serviciilor Comisiei care aplică regulamentul.

2.2 Principalele obiective ale regulamentului și ale sistemului european de standardizare

Principalele obiective generale ale regulamentului sunt creșterea contribuției standardelor și a standardizării europene la o mai bună funcționare a pieței interne, pentru a stimula creșterea și inovarea și pentru a încuraja competitivitatea întreprinderilor din UE, în special a IMM-urilor.

Obiectivele specifice ale regulamentului sunt:

- să sporească transparența standardizării UE;
- să stabilească norme revizuite pentru finanțarea standardizării europene, inclusiv a IMM-urilor și a organizațiilor părților interesate sociale și societale la nivel european;
- să se asigure că IMM-urile, precum și părțile interesate sociale și societale sunt reprezentate în mod adecvat în procesul de standardizare, în special în ceea ce privește standardele elaborate la cererea Comisiei;
- să reducă timpul alocat pentru procesul de standardizare solicitat de Comisie;
- să permită statelor membre să facă referire la specificații tehnice în domeniul tehnologiei informației și telecomunicațiilor elaborate în afara sistemului european de standardizare în domeniul achizițiilor publice.

³ Toate studiile/rapoartele relevante sunt disponibile la următorul link: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system/index_en.htm

⁴ COM(2015)198 final.

⁵ Studiu privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 (articolul 24), EY (2015).

Comunicarea COM(2011) 311 a stabilit principiile directoare ale sistemului european de standardizare (SES), exprimate prin cinci obiective strategice:

- standardele europene trebuie să fie disponibile rapid;
- standardele europene sunt instrumente strategice puternice pe care întreprinderile le au la dispoziție pentru a-și spori competitivitatea;
- standardele europene trebuie să răspundă la o cerere în creștere, ca instrument în sprijinul politicilor și legislațiilor europene;
- standardele europene vor afecta din ce în ce mai multe grupuri din societatea europeană. Prin urmare, sistemul european de standardizare trebuie să devină cât mai incluziv posibil;
- standardele europene trebuie să joace un rol în sprijinirea competitivității întreprinderilor europene pe piața mondială.

Regulamentul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2013. Prin urmare, evaluarea se referă la primii doi (2) ani de aplicare a acestuia. În ceea ce privește revizuirea independentă, a fost nevoie de o perspectivă pe termen lung și de toate datele disponibile de la înființarea OES⁶.

3. ANALIZA

3.1 Eficacitatea

În continuare, sunt prezentate pe scurt domeniile în care a fost încurajată eficacitatea și care ar indica faptul că se realizează progrese spre perfecționarea sistemului european de standardizare, ca urmare a introducerii regulamentului.

- Transparența

Măsurile de standardizare ale Comisiei de până în prezent și Programul de lucru anual al Uniunii (PLAU), o noutate introdusă de regulament, contribuie la transparența, proprietatea și calitatea activităților.

Au fost înregistrate progrese în asigurarea **transparenței** activității organizațiilor europene de standardizare (OES) și a organismelor naționale de standardizare (ONS), prin publicarea programelor lor de lucru pe site-urile acestora. OES și ONS au realizat investiții semnificative în utilizarea instrumentelor informatice. Transparența adecvată a programelor de lucru ale organismelor de standardizare, în sensul articolului 4 alineatul (1) din regulament, este o condiție esențială pentru a asigura caracterul incluziv al activităților de standardizare. Cu toate acestea, se pot aduce în continuare îmbunătățiri în punerea în aplicare a articolului 4 alineatele (3)-(4) din regulament, în ceea ce privește claritatea și disponibilitatea programelor de lucru ale ONS.

- Incluziunea

⁶ De exemplu, pentru analiza timpului de dezvoltare a standardelor, au fost comparate date din perioada 2009-2013 (a se vedea pagina 70).

Participarea părților interesate la procesul de standardizare s-a îmbunătățit, dar ar putea fi și mai eficientă. Potrivit părților interesate cheie, există încă dificultăți în ceea ce privește participarea IMM-urilor la procesul de standardizare și/sau de utilizare a standardelor. În mod similar și în pofida îmbunătățirilor introduse, participarea organizațiilor părților interesate, care reprezintă interesele consumatorilor, ale lucrătorilor, ale IMM-urilor și ale protecției mediului, întâmpină în continuare dificultăți din cauza unor limitări la nivel european și internațional, evidențiate de organizațiile menționate în anexa III în cursul revizuirii independente și în rapoartele acestora privind punerea în aplicare a regulamentului.

La **nivel european**, în 2013 și 2014, patru **organizații ale părților interesate** au fost selectate ca fiind eligibile pentru finanțare din partea Uniunii (SBS: Standarde pentru întreprinderile mici, ANEC: Asociația europeană pentru coordonarea reprezentării consumatorului în standardizare, ECOS: Organizația europeană de mediu a cetățenilor pentru standardizare și CES: Confederația Europeană a Sindicatelor) în conformitate cu dispozițiile articolului 16 din regulament: acestea au lansat activități de consolidare a prezenței și a contribuției lor în ceea ce privește standardizarea europeană. Activitățile acestora s-au concentrat în principal pe formarea de experți, participarea la OES la nivel strategic și tehnic și crearea de instrumente pentru comunicare.

La **nivel național**, ONS raportează cu privire la participarea, la nivel strategic și tehnic, a reprezentanților celor patru grupuri de părți interesate: IMM-uri, consumatori, părți interesate sociale și societale. Numărul de ONS în care sunt reprezentate IMM-urile, consumatorii, părțile interesate sociale și societale a crescut în perioada 2013 și 2014 (în special în cadrul ETSI). Cu toate acestea, în timp ce, la **nivel european**, IMM-urile par a fi bine reprezentate la nivel strategic și tehnic (de exemplu, în 2014, IMM-urile au fost reprezentate la nivel tehnic în peste 80 % din organismele tehnice ale CEN și CENELEC și în grupurile de lucru ale ETSI), implicarea altor grupuri de părți interesate este mai limitată. Acest lucru s-ar putea datora interesului mai limitat al consumatorilor și al părților interesate sociale și societale pentru procesul de standardizare, întrucât aceștia nu sunt utilizatori direcți ai standardelor.

- Oportunitatea

Timpul necesar pentru dezvoltarea de standarde noi solicitate de Comisie a scăzut de la 5 ani în medie în 2009, la 3 ani în 2013⁷; acest progres nu rezultă din punerea în aplicare a regulamentului, ci din nevoile industriei. Noile acorduri-cadru de parteneriat (ACP) și subvențiile de funcționare (SF) între Comisie și OES vizează reducerea în continuare a timpului necesar pentru elaborarea standardelor. Împreună cu acordurile-cadru de parteneriat, care includ indicatori-cheie de performanță⁸, se preconizează că introducerea PLAU și revizuirea procedurii de adoptare a cererilor de standardizare⁹ în conformitate cu articolul 10 din regulament vor contribui la accelerarea activității de standardizare în urma solicitărilor Comisiei. Aceasta ar putea aduce o îmbunătățire semnificativă, menținând în același timp calitatea și incluziunea. În general, acest lucru ar face OES și mai atractive, în special pentru proiecte specifice de înaltă tehnologie, unde concurența este globală. O relație mai strânsă între comunitatea de cercetare și dezvoltare și standardizare ar contribui, de asemenea, la realizarea acestui scop. De asemenea, se preconizează că se vor obține rezultate de standardizare mai rapide în urma punerii în aplicare a regulamentului, datorită implicării

⁷ Revizuirea independentă a sistemului european de standardizare, Raport final (2015, p.109).

⁸ Inclusiv o reducere de 50 % a timpului de dezvoltare a standardului până în 2020.

⁹ SWD(2015) 205 final din 27.10.2015 „Vademecum privind standardizarea europeană în sprijinul legislației și politicilor Uniunii”.

http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum/index_en.htm

timpurii a părților interesate, consensului sporit în ceea ce privește sprijinul acordat cererilor de standardizare, cerințelor mai detaliate pentru standardul european sau produsul de standardizare solicitat, precum și datorită termenelor pentru adoptarea documentelor de standardizare solicitate.

În ceea ce privește interacțiunea dintre regulamente și alte acte legislative ale UE care utilizează standardele europene, este necesară simplificarea procedurilor atunci când este revizuită o astfel de legislație sectorială. De exemplu, propunerea de regulament privind siguranța produselor de consum (8) vizează scurtarea acestor procese prin alinierea cu procesele stabilite în regulamente (privind standardizarea).

- Finanțarea din partea Uniunii pentru activitățile de standardizare

Finanțarea din partea Uniunii pentru activitățile OES și ale organizațiilor menționate în anexa III este limitată la o contribuție anuală în intervalul 20-25 milioane EUR. Comisia contribuie în medie, pe baza regulamentului, cu **35-40 %** din venitul total al celor trei OES non-profit¹⁰ (...) și cu **75-100 %** din venitul total al organizațiilor menționate în anexa III¹¹.

Experții care participă voluntar la activitatea de standardizare la nivel internațional, european și național fac acest lucru, de regulă, pe propria cheltuială. Conform unei estimări a OES, experții din industrie cheltuiesc în jur de 1 miliard EUR în fiecare an pentru a participa și a contribui la activitatea de standardizare (reprezentând valoarea totală estimată a orelor de muncă, a costurilor de deplasare și de cazare etc.). OES și/sau organizațiile menționate în anexa III percep o serie de dificultăți în legătură cu această finanțare din partea Uniunii. În special, s-au evidențiat o serie de chestiuni privind furnizarea sprijinului financiar de către Comisie, care pot fi rezumate după cum urmează:

- calendarul pentru semnarea subvențiilor de funcționare (SF) între CE și OES;
- gestionarea finanțării din partea Uniunii: OES și organizațiile menționate în anexa III consideră că este necesar un anumit efort pentru a prelucra și a evalua cererile de sprijin financiar. Acest lucru este valabil, de asemenea, pentru raportarea tehnică și financiară, în special în ceea ce privește subvențiile de funcționare.

Estimările efectuate în studiul realizat în temeiul articolului 24 arată că este necesar un anumit efort din partea OES și a organizațiilor menționate în anexa III pentru a solicita subvenții de funcționare (și anume, elaborarea planului anual), precum și pentru raportarea privind executarea acestora. Cu toate acestea, estimările privind costurile administrative legate de subvențiile de funcționare sugerează că acestea reprezintă o parte rezonabilă din suma totală primită de la CE (în jur de 1 % pentru OES și între 2% și 5 % din sumele respective primite de cele patru organizații menționate în anexa III sub formă de subvenții de funcționare);

¹⁰ CEN – Comitetul European de Standardizare, Cenelec – Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică și ETSI – Institutul European de Standardizare în Telecomunicații.

¹¹ Standarde pentru întreprinderile mici - <http://sbs-sme.eu/>, Asociația europeană pentru coordonarea reprezentării consumatorului în standardizare - <http://www.anec.eu/anec.asp>, Organizația europeană de mediu a cetățenilor pentru standardizare - <http://ecostandard.org/> și Confederația Europeană a Sindicatelor - <http://www.etuc.org/>

- cerințele generale de raportare, obligațiile de informare și costurile administrative în conformitate cu regulamentul: se consideră că obligațiile legate de finanțarea din partea Uniunii și acumularea cerințelor de raportare impuse OES și organizațiilor menționate în anexa III creează un anumit nivel de sarcină administrativă.

Este necesar un anumit efort pentru raportarea cu privire la punerea în aplicare a regulamentului de către OES și cu privire la activitățile desfășurate de organizațiile menționate în anexa III (raportare în conformitate cu articolul 24);

- previzibilitatea și continuitatea sprijinului financiar: acordurile-cadru de parteneriat au reprezentat un important pas înainte în asigurarea continuității sprijinului financiar. Cu toate acestea, este percepută o anumită incertitudine cu privire la resursele disponibile în fiecare an pentru acțiuni specifice, în rândul OES și al organizațiilor menționate în anexa III. Aceasta poate împiedica planificarea corespunzătoare a activităților necesare pentru punerea în aplicare a programului de lucru anual sau efectuarea de activități specifice de standardizare.

În concluzie, în rândul OES și/sau al organizațiilor menționate în anexa III, există percepția că regulamentul a sporit sarcina administrativă. Deși evaluarea sarcinii rezultate a arătat că aceasta reprezintă o parte rezonabilă din suma furnizată de finanțarea CE, este necesar să se ia măsuri pentru a reduce percepțiile de ineficiențe.

Se preconizează că Vademecumul privind standardizarea europeană în sprijinul legislației și al politicilor Uniunii și recenta decizie a Comisiei¹² de a pune în aplicare sume forfetare în conformitate cu articolul 17 alineatul (4) din Regulamentul privind standardizarea vor îmbunătăți situația, făcând accesul la finanțarea Uniunii mai ușor și mai previzibil. Acesta este un prim pas în direcția unei abordări bazate mai mult pe performanță, care urmează să fie evaluată în timp util.

Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) - specificații tehnice: în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, Platforma multipartită generează Planul de acțiune pentru TIC ca un instrument de colaborare pentru a reuni Comisia Europeană și părțile interesate de standardizarea în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor – la nivel UE și global – și pentru a spori coordonarea și cooperarea acestora. De asemenea, aceasta încurajează transparența procesului de standardizare în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, prin furnizarea unei liste relevante de activități și prin colectarea opiniilor și a punctelor de vedere ale diferitelor părți interesate implicate în fiecare subiect abordat. S-au adoptat deja mai multe specificații tehnice în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor pentru achizițiile publice.

Pe scurt, regulamentul a sporit contribuția standardelor și a standardizării europene la o mai bună funcționare a pieței interne, stimulând creșterea și inovarea și încurajând competitivitatea întreprinderilor din UE, în special a IMM-urilor. S-au luat măsuri pentru a îmbunătăți transparența elaborării cererilor de standardizare ale Comisiei în sprijinul legislațiilor și politicilor UE și participarea IMM-urilor și a părților interesate slab reprezentate. De asemenea, regulamentul facilitează exploatarea potențialului tehnologiilor informației și comunicațiilor inovatoare și contribuie la realizarea pieței unice.

¹² C(2015) 3697 final.

3.2 Eficiența

Contribuția standardizării europene la competitivitatea întreprinderilor din UE a fost confirmată de studii anterioare¹³ efectuate la nivel național în Franța, Germania și Regatul Unit.

Cu toate acestea, datele actuale nu permit o analiză completă și cuprinzătoare a eficienței sistemului european de standardizare, astfel cum este influențat de activitățile sprijinite de CE în noul cadru al regulamentului. Se anticipează că vor fi disponibile date suficiente pentru a efectua o evaluare adecvată în următorul raport care trebuie prezentat în temeiul articolului 24, în 2020.

Cu toate acestea, observațiile de mai sus ar trebui să fie înțelese având în vedere faptul că gama mai largă de factori care influențează impactul economic al sistemului european de standardizare nu poate fi surprinsă în lipsa unui studiu mai amplu, pe care Consiliul a invitat (în martie 2015¹⁴) Comisia să îl ia în considerare spre efectuare la momentul potrivit.

Deși există o percepție a OES și a organizațiilor menționate în anexa III potrivit căreia regulamentul le-a sporit povara administrativă (a se vedea secțiunea 3.1 privind eficacitatea), această percepție nu este susținută de datele disponibile. Cu toate acestea, Comisia va lua în considerare acțiuni pentru reducerea unor astfel de ineficiențe percepute.

3.3. Coerența, valoarea adăugată la nivelul UE și relevanța

Fiecare dintre cele 20 000 de standarde europene actuale (în special pentru produse) au înlocuit în mod potențial până la 33 de seturi de standarde naționale contradictorii. Este însă dificil deocamdată să se măsoare valoarea adăugată la nivelul UE a sistemului european de standardizare. Cu toate acestea, standardizarea europeană este concepută pentru a juca un rol cheie în crearea și funcționarea pieței unice a produselor și serviciilor prin armonizarea treptată a standardelor naționale contradictorii care ar putea crea obstacole tehnice pentru accesul la piețele naționale. Aceasta poate elimina astfel barierele comerciale, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, în special a sănătății și a siguranței. Prin urmare, o astfel de armonizare voluntară poate contribui la creșterea competitivității industriei europene, dar numai atunci când standardizarea europeană este cuprinzătoare, recunoscută pe plan internațional și ușor de respectat (în special de către IMM-uri).

Necesitatea unui proces eficient și eficace de standardizare la nivelul UE, care constituie obiectivul sistemului european de standardizare și al regulamentului, este confirmată, dar ar

¹³ BSI (2015): The Economic Contribution of Standards to the UK Economy (Contribuția economică a standardelor la economia Regatului Unit), DIN (2000): Economic Benefits of Standardization (Beneficiile economice ale standardizării), 3 volume. Berlin: Beuth. (Actualizare 2011), DTI (2005): The Empirical Economics of Standards (Economia empirică a standardelor), DTI ECONOMICS PAPER NO.12. Londra și AFNOR (2009): The Economic Impact of Standardization – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France (Impactul economic al standardizării – progresul tehnologic, standardele și creșterea pe termen lung în Franța). Paris. AFNOR (2016): economic impact of standardisation (Impactul economic al standardizării), ianuarie 2016, Paris, Franța.

¹⁴ Consiliul Competitivitate din 2 martie 2015, „INVITĂ Comisia să finalizeze revizuirea independentă și să analizeze impactul standardizării asupra economiei, ținând cont de interesul tuturor părților”.

putea fi luată în considerare elaborarea în continuare de standarde europene pentru servicii. Cu toate acestea, nevoile identificate la momentul evaluării impactului sunt valabile în continuare. Finanțarea rămâne relevantă, pe măsură ce apar tendințe noi (cum ar fi globalizarea, contextul TIC/non-TIC etc.). În plus, este important, de asemenea, să se găsească un bun echilibru între interesele deținătorilor de brevete și cele ale utilizatorilor atunci când este vorba despre brevete esențiale standard (BES).

De asemenea, tipologia activităților care beneficiază de sprijin prin finanțare din partea Uniunii este relevantă pentru PLAU și coerentă cu acestea: activitățile finanțate de Uniune sunt cele care nu sunt finanțate de industrie sau nu la amploarea și la momentul necesar.

În general, activitățile de standardizare sunt în concordanță cu obiectivele de politică ale UE – în special, piața unică digitală, o piață unică mai echitabilă și mai aprofundată, uniunea energetică, creștere economică și investiții, rolul UE ca actor global. La nivel practic, coerența se realizează prin utilizarea PLAU (care corespunde priorităților Comisiei¹⁵) și, ulterior, prin monitorizarea atentă a procesului în cadrul Comisiei, precum și prin interacțiunea cu statele membre și părțile interesate relevante.

Valoarea adăugată potențială la nivelul UE este inerentă sistemului european de standardizare. Fiecare nou standard european, indiferent dacă este solicitat sau nu de Comisie, înlocuiește standarde naționale: acestea reduc costurile circulației mărfurilor în cadrul pieței unice. În acest mod, standardele europene pot influența pozitiv creșterea economică, prin reducerea costurilor industriale generale, îmbunătățirea interoperabilității, creșterea asigurărilor cu privire la calitatea și siguranța produselor și serviciilor, precum și facilitarea accesului pe piețele europene și mondiale. De asemenea, standardele europene pot promova politicile UE din mai multe puncte de vedere diferite, inclusiv, de exemplu, accesibilitatea la eficiența energetică și siguranța produselor.

Îndepărtarea barierelor comerciale și stimularea unei piețe unice reprezintă de departe cel mai mare potențial de valoare adăugată la nivelul UE a standardizării europene. Ca atare, sistemul european de standardizare are o relevanță directă pentru funcționarea Uniunii Europene și urmărește obiective care nu ar putea fi realizate la nivel național. Întreprinderile, în special, pot beneficia de o reducere a costurilor de tranzacție, un nivel crescut de interoperabilitate și dezvoltarea unui limbaj tehnic comun în cadrul pieței unice europene.

4. CONCLUZII

Regulamentul a consolidat transparența și incluziunea sistemului european de standardizare, a sporit contribuția standardelor și a standardizării europene la o mai bună funcționare a pieței interne și a revizuit normele de acordare a sprijinului financiar din partea UE în favoarea organizațiilor europene de standardizare și a organizațiilor menționate în anexa III.

În domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), planul de acțiune TIC ca instrument de colaborare a reușit să reunească Comisia Europeană și părțile interesate de standardizarea TIC – la nivel european și global – și să sporească coordonarea și cooperarea acestora. De asemenea, aceasta încurajează transparența procesului de standardizare în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, prin furnizarea unei liste relevante de

¹⁵COM(2014) 910 final.

activități și prin colectarea opiniilor și a punctelor de vedere ale diferitelor părți interesate implicate în fiecare subiect abordat.

În această etapă, Comisia consideră că ar putea fi justificate inițiativele fără caracter legislativ în domeniul guvernancei, interacțiunea și comunicarea pentru a îmbunătăți sistemul european de standardizare (a se vedea anexele 1 și 2).

Se preconizează că inițiativa comună privind standardizarea europeană anunțată în conformitate cu strategia privind piața unică¹⁶ va contribui la realizarea acestui scop. De asemenea, inițiativa comună privind standardizarea va explora modul în care decalajul dintre prioritățile de cercetare/innovare și standardizarea europeană ar putea fi analizat într-un mod mai sistematic și progresiv și redus într-un mod mai eficient, precum și modalități pentru a furniza documente de standardizare în timp util. În plus, Strategia privind piața unică digitală¹⁷, în foaia sa de parcurs pentru realizarea pieței unice digitale, anunță adoptarea unui plan de priorități pentru standardele în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, în scopul de a identifica prioritățile-cheie pentru standardizare, cu accent pe tehnologiile și domeniile care sunt considerate a fi critice pentru piața unică digitală. În consecință, acest plan va identifica o serie de domenii prioritare în care ar fi necesar cel mai urgent un set coerent de acțiuni vizând identificarea, producerea, adoptarea și promovarea utilizării standardelor în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, ca răspuns la noile tendințe tehnologice, acte legislative și politici ale UE.

În plus, Comisia, ca urmare a invitației Consiliului¹⁷ de a analiza impactul standardizării asupra economiei ținând cont de interesul tuturor părților, prevede lansarea unui astfel de studiu în timp util pentru a valorifica rezultatele acestuia în următorul raport în temeiul articolului 24.

Regulamentul a adus îmbunătățiri semnificative în cadrul sistemului european de standardizare datorită disponibilității în timp util a standardelor solicitate de Comisie, implicării timpurii a părților interesate, creării de consens în jurul cererilor de standardizare în curs de pregătire, precum și datorită îmbunătățirii calității și detaliilor cererilor emise.

În general, nu a fost identificată nicio problemă majoră în aplicarea regulamentului, deși au fost evidențiate unele domenii care necesită îmbunătățire, enumerate în anexele 1 și 2. Comisia va analiza cel mai bun mod de abordare a acestora, în special prin intermediul inițiativei comune privind standardizarea, care își propune să promoveze punerea în aplicare coerentă a regulamentului prin acțiuni fără caracter legislativ, în cooperare cu actorii principali ai sistemului european de standardizare.

Comisia concluzionează că nu ar exista nicio justificare pentru revizuirea regulamentului la momentul actual. Comisia va revizui situația la cinci ani după finalizarea prezentei evaluări, în contextul raportului pe care îl va prezenta Consiliului și Parlamentului European cu privire la punerea în aplicare a regulamentului, în temeiul articolului 24 alineatul (3).

¹⁶ COM(2015) 550

¹⁷ COM(2015) 192

ANEXA 1 – ASPECTE ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND MODUL DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A PUNERII ÎN APLICARE A REGULAMENTULUI (UE) NR. 1025/2012 ȘI A SISTEMULUI EUROPEAN DE STANDARDIZARE

I. Domenii de îmbunătățire identificate spre a fi abordate în legătură cu sistemul european de standardizare în ansamblu¹⁸:

Viteza și promptitudinea

- interese variate în ceea ce privește viteza și dificultatea de a aplica o soluție generică pentru a scurta timpul necesar
- necesitatea de a valorifica mai bine identificarea timpurie a nevoilor de standardizare
- eșecurile în inițierea timpurie a activităților de standardizare (în urma cererilor de standardizare)
- existența a puține standarde care necesită timp extins pentru dezvoltare
- date de monitorizare inconsecvente sau care nu permit o evaluare completă a vitezei și urmărirea proceselor

Sprijin pentru competitivitatea întreprinderilor europene

- bariere în calea participării IMM-urilor la standardizare și/sau la aplicarea standardelor
- în pofida numeroaselor acțiuni, existența în continuare a unor legături slabe între standardizare și proiectele de cercetare și inovare

Sprijin pentru legislația și politicile Uniunii

- creșterea cererii de standarde în sprijinul legislației și politicii Uniunii, cuplată cu blocaje specifice standardelor solicitate (procesul de solicitare și verificările de conformitate)
- lipsa unei abordări operaționale în definirea nevoilor de legislație și politică și stimularea activităților de standardizare
- lacune în comunicarea din partea Comisiei către OES în timpul procesului de standardizare
- lipsa de aliniere între Comisie și organismele de standardizare în faza verificărilor de conformitate
- standarde naționale contradictorii rămase care reduc eficiența globală a sistemului european de standardizare în eliminarea barierelor de pe piața internă

Incluziune

¹⁸ Recomandări din revizuirea independentă, p.141-143.

- poziția slabă a organizațiilor menționate în anexa III și capacitățile diferite în ceea ce privește reprezentarea părților interesate la nivel național
- lipsa incluziunii la nivel internațional atunci când se aplică acordurile de la Viena și Dresda, în principal cu ISO și, respectiv, IEC

Sprijin pentru competitivitatea întreprinderilor europene la nivel global

- corelarea dificilă a nevoilor părților interesate europene cu procesele de standardizare la nivel internațional
- creșterea relevanței activităților de standardizare efectuate în afara sistemului european de standardizare și ISO/IEC, în special în domeniile tehnologiei informației și comunicațiilor

Guvernanță

- necesitatea unei mai bune comunicări din partea Comisiei cu privire la procesul de elaborare a solicitărilor de standardizare
- informații pentru toate părțile interesate cu privire la activitatea de standardizare în curs de desfășurare sau planificată
- diferențe între metodele de lucru (din cadrul Comisiei, OES și ONS), care pot afecta funcționarea coerentă și eficientă a sistemului european de standardizare
- proceduri complexe, inclusiv obligațiile de raportare și numărul de etape/actori implicați

Adecvare pentru viitor

- diferite niveluri de standardizare și necesitatea de a adapta abordarea la nevoile diferite
- identificarea nevoilor în sectoarele care nu fac obiectul standardizării (de exemplu, servicii)
- necesitatea unui cadru mai bun pentru declarațiile de brevete

II. Domenii de îmbunătățire identificate/aspecte care trebuie abordate în legătură cu activitățile de standardizare sprijinite prin fondurile UE:

Accelerarea procesului care conduce la încheierea acordurilor de subvenționare (timpul de contractare)

Procedura pentru aprobarea și semnarea acordurilor de subvenționare între Comisie și OES sau organizațiile menționate în anexa III nu este încă suficient de rapidă. În acest scop, se pot lua în considerare și combina următoarele acțiuni:

- Definirea unei proceduri și a unor termene indicative pentru evaluarea propunerilor OES sau ale organizațiilor menționate în anexa III de către CE/AELS, pentru a se asigura limitarea în mod rezonabil a calendarului pentru acordul cu privire la măsurile care urmează să fie sprijinite.
- Încurajarea OES și a organizațiilor menționate în anexa III să prezinte propuneri de înaltă calitate, bazate pe modele standard deja disponibile, precum și pe un ghid practic referitor la chestiunile survenite cel mai frecvent.
- Simplificarea schimbului de informații între Comisie și OES sau organizațiile menționate în anexa III pentru discutarea observațiilor și furnizarea de feedback, pentru a reduce durata procedurilor de încheiere a acordului de subvenționare, prin îmbunătățirea înțelegerii reciproce.

Simplificarea procedurilor administrative și financiare pentru gestionarea acordurilor de subvenționare

Procedurile administrative și financiare pentru gestionarea acordurilor de subvenționare sunt percepute ca o povară de către părțile interesate; aceste proceduri ar trebui să fie clar definite și aplicate în mod consecvent în toate acordurile de subvenționare. Elementele procedurilor financiare și administrative care provoacă această percepție ar trebui să fie luate în considerare și, în consecință, să se furnizeze orientări practice pentru serviciile CE, OES și organizațiile menționate în anexa III pentru a spori înțelegerea comună a normelor, pentru a evita divergențele în interpretare, precum și pentru a rectifica și a anticipa greșeli și neconcordanțe recurente din partea OES sau a organizațiilor menționate în anexa III.

Simplificarea și raționalizarea cerințelor de raportare

Cerințele de raportare sunt considerate, de asemenea, prea împovărătoare. După o evaluare atentă, se pot lua în considerare următoarele recomandări:

- Simplificarea raportării în conformitate cu articolul 24 din regulament:
 - îmbunătățirea raportării în conformitate cu articolul 24, în scopul de a asigura coerența și comparabilitatea datelor raportate de toate OES și organizațiile menționate în anexa III, luând în considerare limitările legate de lipsa de claritate și comparabilitatea informațiilor;
 - simplificarea raportării prin definirea unui set comun și a unei liste de indicatori sintetici pentru fiecare articol din regulament care face obiectul raportării;

- colectarea de date electronice și utilizabile și facilitarea creării unei baze de date cu privire la punerea în aplicare a regulamentului, pentru a fi utilizată în scopuri de monitorizare, în mod continuu, și ca bază pentru obligațiile de raportare ale CE către Consiliu și Parlamentul European.
- Simplificarea cât mai mult posibil a propunerilor de subvenții de funcționare și de subvenții pentru acțiuni și a raportării intermediare și finale cu privire la activitățile tehnice efectuate, precum și adaptarea cerințelor de raportare de la caz la caz, pentru a se asigura că acestea sunt proporționale cu sprijinul financiar primit. De exemplu, acest obiectiv poate fi atins prin stabilirea unor indicatori calitativi sau cantitativi cheie prevăzuți a fi realizați prin acțiunile propuse și prin articularea raportării în jurul domeniilor respective.
- Optimizarea cerințelor de raportare și a altor activități de coordonare și de monitorizare (cum ar fi reuniuni periodice) care implică serviciile Comisiei, OES și organizațiile menționate în anexa III și armonizarea formatelor de raportare, în scopul de a permite utilizarea directă a acelorași informații în diferite scopuri de raportare.

Monitorizarea în mod regulat a finanțării globale a Uniunii, a rezultatelor măsurilor de simplificare și a oportunităților de a elabora un sistem bazat mai mult pe performanță

Comisia ar trebui să monitorizeze în mod constant alocarea finanțării, performanța generală a sistemului de finanțare și, atunci când este cazul, rezultatele măsurilor de simplificare puse în aplicare.

În special, în cazul unor rezultate pozitive în punerea în aplicare a deciziilor recente cu privire la sume forfetare pentru finanțarea elaborării de standarde europene și verificarea calității acestora, ar fi justificat să se ia în considerare extinderea utilizării acordurilor de subvenționare bazate pe performanță la alte activități de standardizare caracterizate prin rezultate verificabile și realizări ușor de identificat.

În mod mai general, pe baza datelor privind finanțarea, colectate deja în mod constant de către CE, și pe baza feedbackului primit de părțile interesate care au beneficiat de fonduri, se pot obține perspective regulate asupra diferitelor elemente ale finanțării standardizării, inclusiv: calendarul pentru finalizarea acordurilor, distribuirea finanțării între diferite tipuri de activități eligibile pentru sprijin, absorbția finanțării de către OES și ONS, dificultățile întâmpinate în legătură cu mecanismele administrative și financiare care au cauzat întârzieri recurente și/sau alte probleme.